

Zasady postępowania w sprawie przyznania dofinansowania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Rozdział I

Informacje ogólne

1. Zakres pojęć.

Ilekrót w niniejszych zasadach jest mowa o:

- 1) **Centrum** – oznacza Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
- 2) **Funduszu** – oznacza to Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 3) **Komisji** – oznacza to Komisję do spraw opiniowania wniosków o dofinansowanie ze środków Funduszu, powołaną przez dyrektora Centrum,
- 4) **Osoba niepełnosprawna** – oznacza to osobę posiadającą:
 - a) orzeczenie o zaliczeniu do znacznego, umiarkowanego lub lekkiego stopnia niepełnosprawności,
 - b) orzeczenie o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w przypadku osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
 - c) orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy wydane przez lekarza orzecznika Zakładu ubezpieczeń Społecznych,
 - d) orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
 - e) orzeczenie o zaliczeniu do I, II lub III grupy inwalidzkiej wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przed dniem 1 stycznia 1998 r.,
 - f) orzeczenie o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przed dniem 1 stycznia 1998 r.
- 5) **Staroście** - oznacza to Starostę Wołomińskiego,
- 6) **Przeciętnym miesięcznym dochodzie obliczonym za kwartał** – oznacza to dochód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.) podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym i podzielony przez trzy miesiące,
- 7) **Przeciętnym wynagrodzeniu** – oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504 z późn. zm.).
- 8) **Barierach** – oznacza to bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne,
- 9) **Barierach architektonicznych** – oznacza to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne,

konstrukcyjne lub warunki użytkowania ograniczają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym,

- 10) **Barierach w komunikowaniu się** – oznacza to ograniczenia umożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji,
- 11) **Barierach technicznych** – oznacza to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne; likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.
- 12) **Sprzęcie rehabilitacyjnym** – oznacza to sprzęt niezbędny do prowadzenia ćwiczeń i zabiegów rehabilitacyjnych mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania oraz integracji społecznej.
- 13) **Organizacji sportu** – oznacza to formę aktywności człowieka, mającą na celu doskonalenie jego sił psychofizycznych, indywidualnie lub zbiorowo, według reguł umownych,
- 14) **Organizacji kultury** – oznacza to działalność kulturalną polegającą na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz na ochronie dziedzictwa kultury. Formami organizacyjnymi działalności kulturalnej są w szczególności: teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, ogniska artystyczne, galerie sztuki oraz ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury. Działalność ta może być również prowadzona w formie klubów, świetlic, domów kultury i bibliotek. W zakres tego pojęcia wchodzi: widowiska, akcje oświatowe, rozrywkowe oraz imprezy artystyczne lub rozrywkowe,
- 15) **Rekreacji ruchowej** – oznacza to formę aktywności fizycznej, podejmowaną dla wypoczynku i odnowy sił psychofizycznych. Zadania z zakresu rehabilitacji przez rekreację powinny być realizowane przez: m.in. popularyzację walorów rekreacji ruchowej, organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych,
- 16) **Turystyce** – oznacza to zorganizowane, zbiorowe lub indywidualne wyjazdy poza miejsce stałego zamieszkania, wędrowki po obcym terenie, mające cele krajoznawcze lub będące formą czynnego wypoczynku,
- 17) **Imprezie turystycznej** – oznacza to co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu,
- 18) **Wycieczce** – oznacza to rodzaj imprezy turystycznej, której program obejmuje zmianę miejsca pobytu jej uczestników.
- 19) **Tłumaczu** – oznacza osobę pełniącą usługę tłumacza języka migowego (tłumacza PJM/SJM/SKOGN) na rzecz Wnioskodawcy
- 20) **Tłumaczu-przewodniku** – oznacza osobę wyszkoloną w zakresie specjalnych form porozumiewania się i poruszania z ludźmi głuchoniewidomymi, która pomaga osobie głuchoniewidomej w porozumieniu się z otoczeniem,
- 21) **Niesłyszącym** - należy przez to rozumieć osobę z takim uszkodzeniem słuchu, które uniemożliwia porozumiewanie się za pomocą mowy dźwiękowej, także przy użyciu pomocy technicznych;

- 22) Niedoślyszającym** - należy przez to rozumieć osobę z takim uszkodzeniem słuchu, które uniemożliwia porozumiewanie się za pomocą mowy dźwiękowej bez pomocy technicznych;
- 23) Głuchoniewidomym** – należy przez to rozumieć osobę, która na skutek równoczesnego poważnego uszkodzenia słuchu i wzroku ma bardzo duże trudności, szczególnie w poruszaniu się, wymianie informacji oraz w komunikowaniu się;
- 24) (PJM) Polski język migowy** – jest to naturalny wizualno-przestrzenny język komunikowania się osób głuchych.
- 25) (SJM) System językowo-migowy** – jest to podstawowy środek komunikowania się osób słyszących z osobami głuchymi, w którym znaki migowe wspierają wypowiedź dźwiękowo-artykulacyjną.
- 26) (SKOGN) Sposoby komunikowania się osób głuchoniewidomych** – jest to środek komunikowania się osób uprawnionych, głuchych i niewidomych, w którym sposób przekazu komunikatu jest dostosowany do potrzeb wynikających z łącznego występowania dysfunkcji narządu wzroku i słuchu.
- 27) SOW** - System Obsługi Wsparcia. Jest to nowoczesna platforma, za pomocą której osoby niepełnosprawne i podmioty działające na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane ze środków PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Platforma jest dostępna pod adresem: <https://sow.pfron.org.pl>;
- 28) ePUAP** - Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej, za pomocą której obywatele mogą załatwiać sprawy urzędowe za pośrednictwem Internetu;
- 29) Profil zaufany** – bezpłatna metoda potwierdzania tożsamości osoby fizycznej w elektronicznych systemach administracji publicznej.

2. Tryb składania wniosków i zasady rozpatrywania wniosków

- 1) Wnioski o udzielenie dofinansowania** można składać w siedzibie Centrum na właściwych drukach wniosków wraz z kompletem wymaganych załączników. Wzór wniosku o udzielenie dofinansowania:
- do turnusu rehabilitacyjnego stanowi załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - organizacji do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych stanowi załącznik nr 3 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny stanowi załącznik nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej stanowi załącznik nr 5 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze stanowi załącznik nr 6 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.

- f) likwidacji barier technicznych stanowi załącznik nr 7 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - g) likwidacji barier w komunikowaniu się stanowi załącznik nr 8 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - h) likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej stanowi załącznik nr 9 do Zarządzenia nr 16/2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
 - i) do tłumacza języka migowego stanowi załącznik nr 10 do Zarządzenia nr 16/2021 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 30.12.2022 r.
- 2) Wnioski o udzielenie dofinansowania można składać również za pośrednictwem Platformy SOW. Pełne korzystanie z Systemu wymaga posiadania narzędzia autoryzacji – uwierzytelnienia przez Profil zaufany na platformie ePUAP lub przy pomocy kwalifikowalnego podpisu elektronicznego.
 - 3) Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie w każdym czasie, natomiast termin złożenia wniosku na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz organizacji do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych upływa w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.
 - 4) Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek osobiście bądź przez pełnomocnika. W imieniu małoletnich osób niepełnosprawnych wniosek składa przedstawiciel ustawowy.
 - 5) Centrum w terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku informuje podmiot, który złożył wniosek, o występujących we wniosku uchybieniach, które powinny zostać usunięte w terminie 30 dni. Nieusunięcie ich w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
 - 6) Dofinansowanie ze środków Funduszu nie przysługuje:
 - a) jeśli osoba niepełnosprawna ma zaległości wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 - b) jeśli w okresie 3 lat przed złożeniem wniosku osoba niepełnosprawna była stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, która została rozwiązana z przyczyn leżących po jego stronie.
 - 7) W przypadku, gdy złożone dokumenty nie w pełni potwierdzają konieczność udzielenia dofinansowania Centrum może wezwać wnioskodawców do złożenia dodatkowych dokumentów i udzielenia potrzebnych informacji w sprawie przedmiotu wniosku.
 - 8) Wniosek rozpatrywany jest w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletu dokumentów. Wnioskodawca informowany jest o sposobie rozpatrzenia w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia kompletnego wniosku.
 - 9) W przypadku wniosków na zadanie o zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz wniosków o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, rozpatrzenie następuje po otrzymaniu środków finansowych z Państwowego Funduszu

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w roku następnym po złożeniu kompletu dokumentów oraz po zatwierdzeniu uchwały przez Radę Powiatu Wołomińskiego podziału przyznanych środków PFRON.

- 10) Wniosek podlega ocenie formalnej i merytorycznej w oparciu o skalę punktową opracowaną przez Centrum.
- 11) Przyznawanie dofinansowania, do pozytywnie ocenionych pod względem formalnym i merytorycznym wniosków, prowadzone jest wg kolejności wpływu wniosku, opracowanej skali punktowej oraz posiadanych środków finansowych.
- 12) Rozpatrywanie wniosków osoby niepełnosprawnej obejmuje ocenę formalną i merytoryczną:
 - a) ocenę zasadności wniosku,
 - b) sprawdzenie czy wniosek posiada wymagane załączniki,
 - c) sprawdzenie wiarygodności podanych we wniosku informacji, również poprzez dokonanie wizji lokalnej (w przypadku likwidacji barier architektonicznych),
- 13) Przy rozpatrywaniu wniosku osoby niepełnosprawnej bierze się pod uwagę:
 - a) stopień niepełnosprawności i istniejące sprzężenia,
 - b) liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkałych w danym lokalu,
 - c) prowadzenie gospodarstwa domowego samotnie lub z innymi osobami w tym osobami niepełnosprawnymi,
 - d) średni dochód na członka rodziny,
 - e) całkowity koszt zadania,
 - f) możliwość dofinansowania przez inne podmioty (np. spółdzielnie mieszkaniowe, urząd gminy, administrację mieszkaniową),
 - g) wcześniejsze korzystanie przez osobę niepełnosprawną ze środków Funduszu.
- 14) W przypadku ograniczonych środków finansowych wnioski nie będą rozpatrywane w kolejności ich złożenia lecz w pierwszej kolejności rozpatrywane będą wnioski osób:
 - a) poruszających się na wózkach inwalidzkich,
 - b) po amputacji kończyn dolnych,
 - c) niewidomych,
 - d) poruszających się przy pomocy urządzeń pomocniczych,
 - e) samotnie gospodarujących,
 - f) więcej niż jedna osoba niepełnosprawna w gospodarstwie domowym,
 - g) z inną dysfunkcją narządu ruchu, wzroku lub stwarzających trudności w poruszaniu się pod warunkiem posiadania przez powiat wołomiński środków finansowych z Funduszu.
- 15) W przypadku rezygnacji Wnioskodawcy z dofinansowania, niewykorzystane środki finansowe przechodzą na kolejnych Wnioskodawców w ramach zadania.
- 16) Decyzje o przyznaniu lub odmowie dofinansowania mogą być podejmowane po podjęciu przez Radę Powiatu Wołomińskiego uchwały dotyczącej podziału środków finansowych Funduszu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. W uzasadnionych przypadkach, Centrum może podjąć decyzję o przyznaniu dofinansowania z otrzymanej zaliczki ze środków PFRON w danym roku.
- 17) Wnioskodawcy, którym nie zostało przyznane dofinansowanie z powodu wyczerpania środków finansowych Funduszu przeznaczonych na dane zadanie w roku rozpatrywania

wniosku, muszą wystąpić o dofinansowanie ponownie, składając nowy wniosek i aktualizując wymagane załączniki.

18) Jeżeli wnioskodawca zmarł wniosek nie podlega dalszemu rozpatrywaniu.

19) Od odmowy przyznania dofinansowania wnioskodawcy nie przysługuje odwołanie w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

20) Centrum nie refunduje kosztów związanych z przygotowaniem wniosku.

3. Postanowienia ogólne:

- 1) Starosta sprawuje nadzór nad wykorzystaniem środków Funduszu przekazywanych na dofinansowania. W imieniu Starosty nadzór może sprawować Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora PCPR, na podstawie stosownych upoważnień.
- 2) Na wniosek Starosty, Centrum udziela informacji dotyczących sposobu i stopnia wykorzystania środków Funduszu.
- 3) Centrum zapewnia kontrolę nad prawidłowością wydatkowania środków PFRON.
- 4) Warunki i uprawnienia do przyznania środków PFRON określa:
 - a) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.),
 - b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 926).

Rozdział II

Turnusy rehabilitacyjne

1. Zasady przyznawania dofinansowania:

- 1) Zasady przyznawania dofinansowania określone są szczegółowo w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.11.2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.
- 2) Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania z puli środków finansowych Funduszu na realizację ww. zadania, mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenie o zaliczeniu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne albo osoby niepełnosprawne w wieku do 16 roku życia
- 3) W przypadku niedoboru środków finansowych Centrum może odmówić przyznania dofinansowania dla osób posiadający lekki stopień niepełnosprawności.
- 4) Ze względu na niedobór środków finansowych przyjmuje się zasadę przyznawania dofinansowania osobom dorosłym z orzeczeniem o niepełnosprawności nie częściej niż raz na dwa lata kalendarzowe, licząc od końca roku, w którym odbył się ostatni turnus rehabilitacyjny objęty dofinansowaniem.

Rozdział III

Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych

1. Zasady przyznawania dofinansowania:

- 1) Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych nie jest możliwe, jeżeli:

- a) program merytoryczny lub celowość organizacji zadania nie jest zgodny z celami określonymi w niniejszych zasadach,
- b) wyczerpany został limit środków przeznaczonych na dofinansowanie zadania.
- 2) Wysokość dofinansowania wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia, pod warunkiem posiadania przez wnioskodawcę pozostałych co najmniej 40% środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł, nie więcej jednak niż **10 000,00 zł**.
- 3) W ramach zadania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wnioskodawca może ubiegać się o uzyskanie dofinansowania **dla wniosku na jedno wydarzenie w danym roku**.
- 4) Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie.
- 5) Maksymalny termin zadania, na które zostanie przyznane dofinansowanie wynosi **3 dni pobytu**. Jeśli impreza turystyczna lub wycieczka jest dłuższa niż 3 dni, pozostałe dni pobytu pokrywane są z innego źródła wskazanego przez Wnioskodawcę.
- 6) Zakres rzeczowy i finansowy zadania określa kosztorys.
- 7) Wnioskodawca powinien jednoznacznie określić, które pozycje kosztorysu mają być sfinansowane ze środków Funduszu.
- 8) Przekroczenie kosztów ponad wysokość określoną w uznanym kosztorysie, także w przypadkach, gdy dla prawidłowej realizacji zadania niezbędne było wykonanie dodatkowych usług czy zakupu materiałów lub urządzeń, wnioskodawca pokrywa ze środków własnych.
- 9) Wnioskodawca zobowiązany jest do powiadomienia Centrum w formie pisemnej, o każdej zmianie mającej wpływ na termin lub zakres realizacji jego zobowiązań, w terminie 7 dni od zaistnienia zdarzenia.

2. Zasady przekazania i rozliczania dofinansowania:

- 1) Umowy na ww. dofinansowanie zawierane są w okresie roku budżetowego, w którym uchwalono środki na powyższe zadanie zgodnie z uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Funduszu.
- 2) Przekazanie środków Funduszu następuje zgodnie z zapisami umowy, przelewem na wskazane przez wnioskodawcę konto na rachunku własnym, wynikające z dokumentów finansowych.
- 3) W uzasadnionych sytuacjach dopuszcza się możliwość zaliczkowego przekazania środków według następujących zasad:
 - a) pierwsza transza zaliczkowo do wysokości 50% przyznanego dofinansowania,
 - b) przekazanie drugiej transzy po rozliczeniu przez wnioskodawcę co najmniej 75% transzy pierwszej i uznaniu tego rozliczenia przez Centrum,
 - c) przekazanie każdej następnej transzy po rozliczeniu przez wnioskodawcę co najmniej 75% ostatniej transzy i całkowitym rozliczeniu transz wcześniejszych,
 - d) nie rozliczenie przez Wnioskodawcę albo nie uznanie przez Centrum rozliczenia części kwot przekazanych we wcześniejszych transzach, upoważnia Centrum do przekazania transzy następnej w wysokości zmniejszonej o kwotę nierozliczoną lub kwotę której rozliczenia Centrum nie uznało.
- 4) Wnioskodawca zobowiązany jest do:
 - a) przedłożenia w Centrum dokumentów rozliczeniowych, w terminie 14 dni od daty ich wystawienia,

- b) przedstawienia w Centrum dowodów wydatkowania środków własnych i/lub z innych źródeł na realizację imprezy, jako podstawy do wypłacenia kwoty określonej w umowie o dofinansowanie.
- 5) Wnioskodawca zobowiązany jest prowadzić wydzielone subkonto na rachunku bankowym dla środków Funduszu oraz prowadzić ewidencję księgową w sposób umożliwiający jednoznaczne określenie przeznaczenia kwot przekazanych przez Centrum.
- 6) W rozliczeniu nie uwzględnia się kosztów opłat i kar umownych, a także podatku od towarów i usług, w przypadku wnioskodawców będących płatnikami VAT.
- 7) Wnioskodawca zobowiązany jest przy korzystaniu ze środków Funduszu do stosowania zasad postępowania określonych w ustawie o Prawie zamówień publicznych lub zasadzie konkurencyjności.
- 8) Rozliczenie dofinansowania odbywa się zgodnie z zapisami umowy. Do końcowego rozliczenia dofinansowania wnioskodawca zobowiązany jest przedłożyć rozliczenie finansowe zadania oraz sprawozdanie merytoryczne. Wzór sprawozdania stanowi Załącznik do wniosku o dofinansowanie.
- 9) Rozliczenia finansowe powinno zawierać:
- a) zestawienie dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków funduszu w odniesieniu do pozycji kosztorysu,
- b) zestawienie obejmujące:
- nazwę zadania,
 - koszt realizacji zadania,
 - kwotę przyznaną przez Centrum,
 - kwotę środków Funduszu faktycznie wydaną na realizację imprezy,
 - udział innych niż środki Funduszu źródeł finansowania zadania (nazwę źródła i kwotę wydatkowaną),
- c) sprawozdanie merytoryczne powinno zawierać:
- opis zadania,
 - określenie terminu realizacji zadania,
 - liczbę osób niepełnosprawnych bezpośrednio i pośrednio korzystających z dofinansowania,
 - ocenę efektów dofinansowania.
- 10) Dokumenty składające się na końcowe rozliczenie dofinansowania powinny być podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy.
- 11) W sytuacji, gdy wymagane jest przedstawienie przez wnioskodawcę źródłowych dokumentów rozliczeniowych (rachunków, faktur) dopuszcza się przedłożenie ich kopii, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy.
- 12) O uznaniu rozliczenia Centrum informuje na piśmie wnioskodawcę.
- 3. Katalog kosztów kwalifikowanych możliwych do dofinansowania ze środków Fundusz w ramach zadania sport, kultura, turystyka i rekreacja osób niepełnosprawnych:**
- 1) Za koszty kwalifikowane w ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych uznaje się koszty:
- a) niezbędne do realizacji zadania,
- b) uwzględnione w budżecie zadania i umieszczone we wniosku,

- c) spełniające wymogi racjonalnego i oszczędnego gospodarowania środkami publicznymi, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - d) ponoszone w okresie, którego dotyczy umowa,
 - e) poparte stosownymi dokumentami i wykazane w dokumentacji finansowej wnioskodawcy.
- 2) Zakwalifikowane w ramach zadania uznaje się w szczególności następujące wydatki:
- a) wydatki związane z personelem projektu:
 - wynagrodzenia pracowników wykonujących zadania merytoryczne w ramach zadania, zatrudnionych u wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę,
 - wynagrodzenia pracowników zajmujących się obsługą techniczną zadania, zatrudnionych u wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę,
 - wynagrodzenia osób fizycznych nie prowadzących działalność gospodarczej, wykonujących zadania merytoryczne w ramach zadania, zatrudnionych u wnioskodawcy na podstawie umowy zlecenia/o dzieło,
 - wynagrodzenia osób zajmujących się obsługą techniczną zadania, zatrudnionych u wnioskodawcy na podstawie umowy zlecenia/o dzieło.
 - b) wydatki dotyczące realizacji zadania:
 - wydatki związane z zapewnieniem dodatkowych usług i wsparcia dla osób niepełnosprawnych, np. zapewnienie tłumacza języka migowego,
 - zakwaterowanie, pobyt i wyżywienie,
 - przejazdy,
 - nagrody i wyróżnienia konkursowe (rzeczowe) dla osób niepełnosprawnych.
 - c) inne wydatki:
 - związane z zakupem sprzętu, urządzeń i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadania,
 - związane z wynajmem sprzętu, urządzeń i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadania,
 - związane z eksploatacją pomieszczeń (np. opłaty za prąd, energię elektryczną), w części zaangażowanej przy realizacji zadania,
 - związane z wynajmem i udostępnianiem pomieszczeń, w części zaangażowanej przy realizacji zadania,
 - na zakup materiałów biurowych niezbędnych do realizacji zadania,
 - na zakup audiowizualnych nośników informacji oraz umieszczenia na nich materiałów w formie audiowizualnej,
 - związane z opracowywaniem dokumentacji imprez (dokumentacja audio, video, fotograficzna),
 - opłaty pocztowe i telekomunikacyjne w części zaangażowanej do realizacji zadania,
 - bilety wstępu do placówek prowadzących działalność kulturalną oraz innych obiektów mających bezpośredni związek z programem danej imprezy.
- 3) Nie są kwalifikowane w ramach zadania:
- a) koszty wynagrodzenia kadry administracyjnej (w tym kadry kierowniczej wnioskodawcy),
 - b) koszty zagranicznych podróży służbowych,

- c) koszty wynajmu pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną wnioskodawcy,
- d) spłaty pożyczek, kredytów oraz odsetek,
- e) mandaty, opłaty karne i koszty procesów sądowych,
- f) opłaty stałe, abonamentowe,
- g) koszty obsługi umów (m.in. opłaty notarialne, zakup weksli),
- h) koszty pokrywane ze środków Funduszu na podstawie innych tytułów z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 573 z późn. zm.),
- i) wydatki poniesione na przygotowanie wniosku,
- j) wydatki nie odnoszące się jednoznacznie do wniosku,
- k) wydatki poniesione za zakup nie odebranych nagród przez uczestników przedsięwzięcia.

Rozdział IV

Sprzęt rehabilitacyjny

1. Zasady przyznawania dofinansowania:

- 1) Osoba niepełnosprawna może uzyskać dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, jeżeli zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu – potwierdzona zaświadczeniem lekarskim wydanym przez lekarza specjalistę (w szczególnie uzasadnionych przypadkach przez lekarza rodzinnego) oraz ww. sprzęt jest niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia, integracji społecznej - potwierdzonego zaświadczeniem lekarskim, zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami osoby niepełnosprawnej.
- 2) Wnioskodawca musi przedłożyć zaświadczenie lekarskie lekarza specjalisty potwierdzające, że sprzęt rehabilitacyjny wymieniony we wniosku jest niezbędny do prowadzenia rehabilitacji w miejscu zamieszkania wnioskodawcy – załącznik nr 1 do wniosku.
- 3) W przypadku niewystarczającej ilości środków finansowych z Funduszu w danym roku pierwszeństwo w rozpatrywaniu wniosków mają osoby niepełnosprawne. Podmioty gospodarcze t. j. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, mogą ubiegać się o dofinansowanie nie częściej niż raz na dwa lata, licząc od daty przyznania ostatniego dofinansowania.
- 4) Wnioskodawca starający się o dofinansowanie ze środków Funduszu ponosi pełną odpowiedzialność za działania wybranego przez siebie sprzedawcy urządzenia.
- 5) Dofinansowanie zaopatrzenia na taki sam sprzęt rehabilitacyjny / to samo przeznaczenie sprzętu, Wnioskodawca oraz podmioty gospodarcze t. j. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, mogą uzyskać raz na trzy lata. W przypadku awarii, zużycia zakupionego sprzętu Wnioskodawcy mogą ponownie ubiegać się o dofinansowanie na taki sam sprzęt, o ile udokumentują brak możliwości jego naprawy.

- 6) Dla wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej) organ przyznający dofinansowanie określa maksymalną kwotę dofinansowania oraz procentowy udział własny wnioskodawcy:
- do 80% kosztu zakupu sprzętu, nie więcej jednak niż **10 000,00 zł** (min. 20% wkładu własnego Wnioskodawcy).
- 7) Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny uzależniona jest od wysokości dochodu przypadającego na osobę w rodzinie lub dochodu osoby samotnie gospodarującej (pojęcie dochodu w rozumieniu przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych) i kształtuje się następująco:
- a) dofinansowanie w wysokości 80% kosztów sprzętu przy dochodzie
 - do 1 500,00 zł na osobę w rodzinie
 - do 1800,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
 - b) dofinansowanie w wysokości 70% kosztów sprzętu przy dochodzie
 - od 1 501,00 zł do 2 100,00 zł na osobę w rodzinie
 - od 1 801,00 zł do 2 500,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
 - c) dofinansowanie w wysokości 60% kosztów sprzętu przy dochodzie
 - od 2101,00 zł do 2 700,00 zł na osobę w rodzinie
 - od 2 501,00 zł do 2 800,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
 - d) dofinansowanie w wysokości 50% kosztów sprzętu przy dochodzie
 - powyżej 2 700,00 zł na osobę w rodzinie
 - powyżej 2 800,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
- 8) Urządzenia i sprzęt rehabilitacyjny, który może być obsługiwany tylko przez osoby posiadające uprawnienia do prowadzenia rehabilitacji leczniczej (fizjoterapii) nie będą dofinansowane ze środków Funduszu.
- 9) Wysokość przyznanego dofinansowania, sposób wypłacenia oraz zasady rozliczania określa umowa.

2. Katalog zawierający wykaz urządzeń z zakresu sprzętu rehabilitacyjnego:

- 1) Osoba niepełnosprawna, wobec której zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych może uzyskać dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, który w szczególności obejmuje:
- a) rower rehabilitacyjny stacjonarny,
 - b) trójkołowy rower rehabilitacyjny,
 - c) urządzenia masujące,
 - d) urządzenia do kąpieli perełkowej,
 - e) piłki rehabilitacyjne,
 - f) piłki lekarskie,
 - g) trenery dłoni,
 - h) klocki, wałki, kliny, maty rehabilitacyjne,
 - i) pufy, worki rehabilitacyjne,
 - j) steper,
 - k) rotory do ćwiczeń kończyn dolnych i górnych,
 - l) klocki i gry wypukłe oraz zabawki dźwiękowe – dla dzieci,
 - m) rower tandem (przy znacznym stopniu niepełnosprawności – osoby z dysfunkcją narządu wzroku i schorzeń układu neurologicznego).

- n) łożko rehabilitacyjne (w przypadku osób z dysfunkcją narządu ruchu z orzecznym znacznym bądź umiarkowanym stopniem niepełnosprawności).
- 2) Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, mogą otrzymać dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, który w szczególności obejmuje:
- a) rower rehabilitacyjny stacjonarny,
 - b) rotory do ćwiczeń kończyn dolnych i górnych,
 - c) steper,
 - d) atlas,
 - e) wanna z systemem do kąpieli perełkowej,
 - f) katedra biczy szkockich,
 - g) bieżnia mechaniczna,
 - h) urządzenie do terapii ultradźwiękowej,
 - i) urządzenie do terapii polem magnetycznym,
 - j) suchy basen do rehabilitacji,
 - k) urządzenia masujące,
 - l) pas wibracyjny,
 - ł) stół do masażu klasycznego,
 - m) piłki lekarskie,
 - n) worek rehabilitacyjny (pufa rehabilitacyjna),
 - o) drabinki gimnastyczne,
 - p) materace do ćwiczeń,
 - r) mata rehabilitacyjna.
- 3) W przypadku złożenia wniosku o dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego, który nie jest zawarty w katalogu, a jego zakup jest uzasadniony potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności lub jest to potwierdzone zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym zasadność ubiegania się o dofinansowanie, mogą być objęte zakupy innych przedmiotów i urządzeń z zakresu sprzętu rehabilitacyjnego nie wymienionych w katalogu, o którym mowa w ust. 1 i 2.

Rozdział V

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

1. Zasady przyznawania dofinansowania:

- 1) Dla wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze organ przyznający dofinansowanie określa maksymalną wysokość dofinansowania, która wynosi:
- a) do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany.
 - b) do 100% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.
- 2) Dofinansowaniem do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane na podstawie odrębnych przepisów, mogą być objęte faktury roku bieżącego oraz lat ubiegłych.

- 3) Przyznana kwota dofinansowania nie może być wyższa niż różnica całkowitego kosztu zakupu i kwoty dofinansowania przyznanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
- 4) Dofinansowanie nie przysługuje, gdy artykuły (przedmioty ortopedyczne lub środki pomocnicze) zostały nabyte przez osobę zainteresowaną przed dniem uzyskania stosownego orzeczenia, czyli przed dniem uznania danej osoby za niepełnosprawną. Datą uznania danej osoby za niepełnosprawną jest data wydania orzeczenia, a nie data powstania niepełnosprawności.
- 5) W szczególnie uzasadnianych przypadkach oraz w sytuacji znacznego niedoboru środków Funduszu w danym roku w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, Wnioskodawca może uzyskać w ciągu roku dofinansowanie do 4 przedmiotów.

2. Katalog przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych:

Katalog przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych określają przepisy – Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 704 z późn. zm.)

Rozdział VI

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, w komunikowaniu się i technicznych

1. Zasady przyznawania dofinansowania:

- 1) O dofinansowanie ze środków Funduszu likwidacji barier mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli ta likwidacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, z tym, że:
 - a) **na likwidację barier architektonicznych** – osoby niepełnosprawne, które mają **trudności w poruszaniu się,** jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują,
 - b) **na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych** – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione **potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności,** co zostało potwierdzone m. in. opinią ze specjalistycznych ośrodków diagnostycznych, poradni specjalistycznych oraz innymi opiniami uzasadniającymi potrzebę korzystania z wnioskowanego sprzętu lub zaświadczeniem lekarskim właściwego lekarza specjalisty.
- 2) Dofinansowaniem ze środków Funduszu może być objęta likwidacja barier architektonicznych w budynkach lub pomieszczeniach już istniejących (bariery muszą istnieć, aby mogły zostać zlikwidowane). Środki PFRON służą likwidacji istniejących barier, a nie modernizacji infrastruktury mieszkaniowej i zabezpieczeniu potrzeb mieszkaniowych osoby niepełnosprawnej. Dofinansowaniem ze środków Funduszu nie może być objęte dostosowanie budynku nowo wybudowanego lub będącego w trakcie prac wykończeniowych. Nie ma możliwości dofinansowania robót stanowiących prace wykończeniowe mieszkania będącego w stanie deweloperskim.
- 3) Dofinansowaniem ze środków Funduszu nie może być objęty zakup sprzętu AGD, za wyjątkiem sprzętu specjalistycznie przystosowanego do potrzeb osoby

z niepełnosprawnością (np. pralka z interfejsem dźwiękowym dla osób z dysfunkcją narządu wzroku).

- 4) Wysokość przyznanego dofinansowania określa się na podstawie zweryfikowanego, przewidywanego kosztu zadania.
- 5) Podstawę dofinansowania likwidacji barier ze środków Funduszu stanowi Umowa na dofinansowanie zawarta przez Starostę z osobą niepełnosprawną lub w przypadku osoby małoletniej z jej przedstawicielem ustawowym. Umowa określa szczegóły dot. realizacji zadania, zakresu dofinansowania, terminu wykonania prac oraz przekazania środków finansowych.
- 6) Jeżeli osoba niepełnosprawna nie określi we wniosku zakresu likwidacji barier – zakres dofinansowania, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy, ustala w porozumieniu z tą osobą, Starosta za pośrednictwem Centrum.
- 7) Obowiązkiem osoby niepełnosprawnej jest przedstawienie własnego kosztorysu ofertowego. Szczegółowy zakres rzeczowy i finansowy zakupu materiałów i urządzeń oraz robót budowlanych będących przedmiotem umowy na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, określa Kosztorys sprawdzający, który jest sporządzony przez osobę z uprawnieniami budowlanymi zatrudnioną przez Centrum, na podstawie kosztorysu ofertowego, złożonego przez Wnioskodawcę oraz ustaleń podczas wizji lokalnej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- 8) Szczegółowy koszt urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności ustala się w oparciu o średnie ceny publikowane w informatorach i biuletynach budowlanych lub regionalnych informatorach, a przypadku ich braku średnich cen rynkowych.

2. Wysokość dofinansowania

1) Bariery w komunikowaniu

W przypadku dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się, określa się limit do jednego sprzętu o **zbliżonych funkcjach i rozwiązaniach technicznych i oprogramowaniach**.

Wnioskodawca, który wnioskuje o zakup sprzętu elektronicznego typu komputer, laptop, tablet, zobowiązany jest do posiadania dostępu do Internetu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy Wnioskodawca nie posiada dostępu do Internetu zobowiązuje się po otrzymaniu dofinansowania o dostarczenie dokumentu potwierdzającego korzystanie z usługi telekomunikacyjnej.

Dla wniosków o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu organ przyznający dofinansowanie określa maksymalne kwoty dofinansowań oraz procentowy udział własny Wnioskodawcy:

- do 95% kosztu zakupu sprzętu elektronicznego typu **laptop, tablet**, nie więcej jednak niż **2 000,00 zł** (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy);
- do 95% kosztu zakupu **komputera stacjonarnego**, nie więcej jednak niż **2 500,00 zł** (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy);
- do 95% kosztu zakupu **smartfon, aparatu telefonicznego bezprzewodowego**, jednak nie więcej niż **2 000,00 zł** (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy);

- do 95% kosztu zakupu **programów specjalistycznych**, tj. programów logopedycznych, „oprogramowania Mówik”, itp. nie więcej jednak niż **1 500,00 zł** (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy);
- do 95% kosztu zakupu **specjalistycznego sprzętu elektronicznego** dla osób ze znaczną dysfunkcją narządu wzroku, nie więcej jednak niż **4 000,00 zł** (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy).

2) Bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych wynosi do **95%** całkowitego szacowanego kosztu realizacji przedsięwzięcia, który określa Kosztorys sprawdzający. W szczególnie uzasadnionych przypadkach oraz w sytuacji znacznego niedoboru środków Funduszu w danym roku w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, można odpowiednio obniżyć wysokość tego dofinansowania, biorąc pod uwagę wysokość dochodu na członka rodziny lub osoby samotnie gospodarującej, zgodnie z Tabelą nr 1 i 2.

3) Bariery techniczne:

Wysokość dofinansowania do likwidacji barier technicznych, uzależniona jest od miesięcznego dochodu na członka wspólnego gospodarstwa domowego oraz osoby samotnie gospodarującej, zgodnie z Tabelą nr 1 i 2:

Tabela nr 1	
Wysokość dochodu na członka rodziny	Procent dofinansowania do likwidacji barier
do 1 500,00 zł	do 95% dofinansowania
od 1 501,00 zł do 2 100,00 zł	do 85% dofinansowania
od 2 101,00 zł do 2 700,00 zł	do 75% dofinansowania
powyżej 2700,00 zł	do 65% dofinansowania

Tabela nr 2	
Wysokość dochodu osoby samotnej	Procent dofinansowania do likwidacji barier
do 1 800,00 zł	do 95% dofinansowania
od 1 801,00 zł do 2 500,00 zł	do 85% dofinansowania
od 2 501,00 zł do 2800,00 zł	do 75% dofinansowania
powyżej 2 800,00 zł	do 65% dofinansowania

3. Katalogi rzeczowe urządzeń, materiałów budowlanych, robót i innych czynności:

W zależności od rodzaju niepełnosprawności, wymienionego w orzeczeniu i stanowiącego podstawę zaliczenia do określonego stopnia niepełnosprawności oraz indywidualnych potrzeb, wnioskodawcy wybierają urządzenia, materiały budowlane oraz rodzaj robót lub innych czynności, na jakie chcą przeznaczyć środki własne i Funduszu oraz określają przewidywany, całkowity koszt zadania z zakresu likwidacji barier, na podstawie:

- a) ofert producentów lub dostawców urządzeń,

- b) indywidualnych kalkulacji producentów,
 c) kosztorysów inwestorskich opracowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami (przy opracowywaniu kosztorysów zaleca się stosowanie informatorów i biuletynów budowlanych, a w przypadku braku odpowiednich pozycji, można stosować informatory regionalne).

Wysokość kosztów elementów wykonania poszczególnych pozycji niezbędnych przy robotach budowlanych w ramach likwidacji barier architektonicznych zawiera
Tabela nr 3

Tabela nr 3		
Lp.	Nazwa pozycji	Wysokość kosztów (kwota brutto)
1.	Demontaż wanny, wc, umywalki	150,00 zł (szt.)
2.	Demontaż kabiny prysznicowej z brodzikiem	150,00 (szt.)
3.	Instalacja odpływu liniowego	350,00 zł (szt.)
4.	Montaż kabiny prysznicowej	400,00 zł (szt.)
5.	Montaż brodzika	200,00 zł (szt.)
6.	Montaż WC kompakt	150,00 zł (szt.)
7.	Montaż WC podwieszanego ze stelażem	350,00 zł (szt.)
8.	Montaż bidetu	140,00 zł (szt.)
9.	Montaż umywalki	140,00 zł (szt.)
10.	Montaż baterii umywalkowej/ natryskowej	100,00/ 150,00 zł (szt.)
11.	Ułożenie glazury na ścianach (+fugowanie)	120,00 zł (za m ²)
12.	Ułożenie terakoty antypoślizgowej (+fugowanie)	170,00 zł (za m ²)
13.	Demontaż drzwi wewnętrznych z ościeżnicą	150,00 zł (szt.)
14.	Demontaż drzwi zewnętrznych z ościeżnicą	300,00 zł (szt.)
15.	Montaż drzwi wewnętrznych z ościeżnicą	320,00 zł (szt.)
16.	Montaż drzwi wewnętrznych w kasecie (przesuwnych)	650,00 zł (szt.)
17.	Montaż drzwi zewnętrznych z ościeżnicą	700,00 zł (szt.)
18.	Ułożenie kostki brukowej (wraz z przygotowaniem podłoża, ułożeniem obrzeży i zagęszczeniem)	65,00 zł (za m ²)
19.	Skucie glazury/terakoty	30,00 zł (za m ²)

Tabela nr 3 została opracowana w oparciu o średnie ceny wykonania poszczególnych elementów, opublikowane na 2023 rok na poniższych stronach internetowych:

<https://kb.pl>; <https://muratorodom.pl>; <https://cennikremontow.pl>; <https://cennikbudowlany.pl>

Katalog rzeczowy urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności, jakie mogą być objęte w ramach dofinansowania:

1) **likwidacji barier architektonicznych** w szczególności obejmuje:

1.1. Dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku

inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu – potwierdzonych orzeczeniem i ewentualnym zaświadczeniem lekarskim:

- a) udokumentowane koszty przeprowadzki do lokalu wymagającego małego przystosowania do potrzeb osoby niepełnosprawnej ruchowo,
- b) budowę pochylni i dojścia do budynku mieszkalnego, zapewniającego osobom niepełnosprawnym samodzielny dostęp do lokalu,
- c) wyrównanie nawierzchni chodnika w pobliżu (do 5 m) wjazdu na pochylnię oraz dojścia do budynku,
- d) zakup, dostawę i montaż:
 - podnośnika,
 - platformy schodowej,
 - transportera schodowego,
 - windy przyściennej,
 - innych urządzeń do transportu pionowego,
- e) zakup, dostawę i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych,
- f) roboty polegające na:
 - likwidacji progów,
 - likwidacji zróżnicowania poziomu podłogi,
- g) przystosowanie drzwi:
 - zakup i montaż drzwi wejściowych o szerokości w świetle ościeżnicy co najmniej 90 cm, w przypadku nie możliwości wstawienia drzwi o wym. 90 cm dopuszcza się montaż drzwi o wymiarach 80 cm, w przypadku pozostałych drzwi co najmniej 80 cm,
 - zakup i montaż drzwi przesuwanych (dla osób poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego),
 - zakup i montaż systemu otwierania drzwi, w tym balkonowych uruchamianych przyciskiem (dla osób o niesprawnych rękach),
 - zakup i montaż zabezpieczenia drzwi (do wysokości 40 cm od podłogi) przed uszkodzeniami mechanicznymi i zainstalowanie ościeżnicy stalowej (dla osób wyłącznie poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego),
 - zakup i montaż okuć do drzwi balkonowych i okien, umożliwiające ich samodzielną obsługę przez osobę poruszającą się przy pomocy wózka inwalidzkiego – gdy montaż okuć ze względu na stan techniczny okien i drzwi balkonowych jest możliwy – w kuchni i jednym pokoju, wybranym przez osobę niepełnosprawną,
 - zakup i wymiana drzwi balkonowych w przypadkach, o których mowa wyżej, gdy montaż okuć nie jest możliwy,
 - zakup i zainstalowanie systemu automatycznego otwierania drzwi do garażu – dla osób niepełnosprawnych posiadających i prowadzących samodzielnie samochód oraz prowadzących działalność gospodarczą lub zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (w szczególności dla osób poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego),
- h) dostosowanie stolarki okiennej do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną zamieszkującą z inną osobą niepełnosprawną lub samotnie,

- i) wymianę wykładziny podłogowej (w miarę konieczności z podłożem), jeżeli stwarza trudności w poruszaniu się, w szczególności roboty izolacyjne podłóg, wykonanie podkładów i posadzki,
 - j) wykonanie przyłączy wodociągowych, kanalizacyjnych od sieci zewnętrznych (istniejącego pionu) do urządzeń sanitarnych oraz instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej,
 - k) adaptację pomieszczeń na łazienkę i wc, a także przystosowanie już istniejących pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osoby niepełnosprawnej:
 - zakup i montaż wanny niskodennej z dnem antypoślizgowym lub kabiny prysznicowej z brodzikiem bezprogowym z dnem ryflowanym (bądź wykonanie brodzika z płytek),
 - zakup i montaż kompaktu wc przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej,
 - zakup i montaż umywalki przystosowanej do osoby niepełnosprawnej,
 - zakup i montaż lustra uchylnego dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim,
 - zakup i montaż bidetu przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej,
 - zakup i montaż taboretu prysznicowego, siedziska wannowego, leżaka kąpielowego, wózka lub krzeselka toaletowego,
 - l) przystosowanie wyposażenia kuchni do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną (szczególnie dla osoby poruszającej się przy pomocy wózka inwalidzkiego) w tym:
 - obniżenie i obudowa zlewozmywaka oraz zakup i montaż niskich blatów, umożliwiające dojazd wózkiem inwalidzkim,
 - zakup i montaż ruchomych półek oraz pojemników na specjalnych prowadnicach,
 - zakup i montaż zawiasów umożliwiających otwieranie drzwiczek pod kątem większym niż 90° (do 170°),
 - zakup i montaż zatrzasków magnetycznych,
 - m) instalowanie gniazd wtykowych i wyłączników w strefie dostępnej dla osoby siedzącej,
 - n) tynkowanie, wykonanie podkładów pod licowanie ścian płytkami, malowanie tynków ścian i sufitów, jeśli jest to związane z adaptacją pomieszczeń albo z przystosowaniem pomieszczeń już istniejących,
 - o) wykonanie instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej, samotnie gospodarującej lub zamieszkującej z inną osobą niepełnosprawną,
 - p) koszty wykonania robót budowlanych i materiałów budowlanych związanych z robotami wymienionymi w lit od b) do n),
- 1.2. dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:**
- a) zakup, dostawę i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych,
 - b) roboty polegające na:
 - likwidacji progów,
 - likwidacji poziomów podłogi,
 - c) wymianę wykładziny podłogowej (w miarę konieczności z podłożem), jeżeli stwarza trudności w poruszaniu się, w szczególności roboty izolacyjne podłóg, wykonanie podkładów i posadzki,

- d) modernizacja pomieszczeń higieniczno-sanitarnych z przystosowaniem dla osoby niepełnosprawnej, ewentualnie adaptacja pomieszczeń na pomieszczenia higieniczno-sanitarne wraz z wyposażeniem, gdy ze względów technicznych jest to korzystniejsze,
- e) oznakowanie wyposażenia lokalu i ciągów komunikacyjnych różnym kolorem lub fakturą,
- f) wykonanie dodatkowego oświetlenia w pomieszczeniu lub zmiana sposobu oświetlenia dla wnioskodawców z orzeczoną umiarkowaną i znaczną stopniem niepełnosprawności,
- g) montaż zabezpieczenia wypełnienia skrzydła drzwi przed stłuczeniem lub wymiana skrzydła drzwi,
- h) trwałe oznakowanie narożników budynku,
- i) wprowadzenie oznakowania kolorystycznego, fakturowego elementów pionowych i poziomych małej architektury oraz ograniczenia krawężnikami lub opaskami o odmiennej fakturowo lub kolorystycznie nawierzchni,
- j) budowę pochylni i dojścia do budynku mieszkalnego, zapewniającego osobom niepełnosprawnym samodzielny dostęp do lokalu,
- k) wykonanie instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej zamieszkałej samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną,
- l) koszty wykonania robót budowlanych i materiałów budowlanych związanych z robotami wymienionymi w lit od a) do l),

1.3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem likwidacji barier architektonicznych ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń wraz z montażem, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności nie wymienione w ust. 1.

1.4. Jeżeli Wnioskodawca nie określił we wniosku zakresu likwidacji barier - zakres ten w zależności od rodzaju i stopnia samodzielności osoby niepełnosprawnej ustalonego w porozumieniu z tą osobą, określa Centrum.

2) likwidacji barier w komunikowaniu się w szczególności obejmuje:

2.1. dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu – potwierdzonych orzeczeniem i aktualnym zaświadczeniem lekarskim:

- a) zakup i montaż aparatu telefonicznego bezprzewodowego,
- b) zakup faxu,
- c) zakup sprzętu komputerowego i oprzyrządowania komputerowego (skorelowane z konkretną niepełnosprawnością) dla dorosłych osób niepełnosprawnych z co najmniej z umiarkowaną stopniem niepełnosprawności w wieku aktywności zawodowej, zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy (okres zarejestrowania minimum 6 miesięcy) oraz dla młodzieży i dzieci. Dofinansowanie takiego sprzętu musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej, co zostało potwierdzone m. in. opinią ze specjalistycznych ośrodków diagnostycznych, poradni specjalistycznych oraz innymi opiniami uzasadniającymi potrzebę korzystania z wnioskowanego sprzętu lub zaświadczenie lekarskim właściwego lekarza specjalisty.

2.2. dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:

- a) zakup i montaż aparatów telefonicznych (z klawiaturą brajlowską),
- b) zakup maszyny do pisania pismem Braille'a,
- c) zakup materiałów optycznych i elektrooptycznych (lupy elektroniczne, okulary, monookulary, okulary video dom, powiększalniki telewizyjne, lupy monitorowe, ds.),
- d) zakup radia CB, krótkofalówki, magnetofonu, radiomagnetofonu, dyktafonu,
- e) zakup urządzeń mechanicznych, elektrycznych lub elektronicznych, które posiadają interfejs dźwiękowy, brajlowski lub powiększone znaki,
- f) zakup programu do skanera rozpoznającego pismo Braille'a,
- g) zakup urządzeń i materiałów do sporządzania napisów brajlowskich,
- h) urządzenia czytające,
- i) syntezatory mowy dla osób niewidomych,
- j) notatniki i organizatory dla osób niewidomych.

2.3. dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i/lub mowy:

- a) zakup i montaż specjalistycznej sygnalizacji świetlnej,
 - b) wyposażenie dzwonka do drzwi w sygnalizację świetlną,
 - c) wyposażenie aparatu telefonicznego w sygnalizację świetlną,
 - d) sygnalizatory optyczne do aparatów telefonicznych, tekstofonów, telefaksów, wideofonów,
 - e) inne sygnalizatory optyczne zastępujące dźwięk,
 - f) zakup budzików świetlnych i wibracyjnych,
 - g) zakup i montaż faksu, telefaksu, tekstofonu, wideofonu lub pagera,
 - h) zakup i montaż wzmacniacza do aparatu telefonicznego,
 - i) zakup laryngofonu,
 - j) zakup przenośnych indywidualnych wzmacniaczy dźwięku, słuchawek, mini pętli indukcyjnych,
 - k) zakup indywidualnych urządzeń akustycznych przybliżających dźwięki (działających na FM lub podczerwień), dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 2 000 zł (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy)
 - l) zakup urządzeń wspomagających odbiór dźwięku z telewizora (przewodowych i bezprzewodowych),
 - m) zakup aparatów słuchowych (w tym generatorów szumu),
 - n) zakup i instalacja modemu, faxmodemu, telefonicznego łącza ISDN umożliwiającego dostęp do łączności wizualnej oraz zestawu urządzeń umożliwiających taką łączność za pośrednictwem komputerów i sieci telefonicznej,
 - o) zakup i montaż systemu video domofonowego,
 - p) zakup i montaż aparatów telefonicznych z cewką indukcyjną w słuchawce i wzmacniaczem,
 - q) zakup komunikatorów dla osób niemówiących,
 - r) zakup systemu cyber oko, dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 10 000 zł (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy).
- s) zakup sprzętu komputerowego oraz oprzyrządowania komputerowego (skorelowane z konkretną niepełnosprawnością) dla dorosłych osób niepełnosprawnych z co najmniej umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wieku aktywności zawodowej, zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy (okres zarejestrowania minimum 6 miesięcy) oraz dla młodzieży i dzieci. Dofinansowanie takiego sprzętu musi być ściśle

związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej, potwierdzonymi przez lekarza specjalistę.

2.4. Centrum przewiduje również dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się dla osób z upośledzeniem intelektualnym oraz dla osób z całościowym zaburzeniem rozwojowym.

Dofinansowanie do w/w zadania musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej, co musi być potwierdzone opinią ze specjalistycznych ośrodków diagnostycznych, poradni specjalistycznych oraz innymi opiniami uzasadniającymi potrzebę korzystania z wnioskowanego sprzętu lub zaświadczeniem lekarskim właściwego lekarza specjalisty. Osoby niepełnosprawne w wieku aktywności zawodowej tj. pracujące, zarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy oraz dzieci i młodzież muszą szczegółowo uzasadnić w jaki sposób dany sprzęt umożliwi im pracę zawodową i naukę.

2.5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem likwidacji barier w komunikowaniu się ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń wraz z montażem lub innych czynności nie wymienione w pkt 4;

3) likwidacji barier technicznych w szczególności obejmuje:

3.1. Dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu – potwierdzonych orzeczeniem i aktualnym zaświadczeniem lekarskim:

- a) krzesło prysznicowe,
- b) taboret prysznicowy,
- c) siedzisko wannowe,
- d) leżak kąpielowy,
- e) krzesło toaletowe,
- f) podnośnik wannowy,
- g) nadstawka sedesowa,
- h) podnośnik,

3.2. dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:

- a) aparat lub urządzenie do wykrywania przeszkód,
- b) czasomierz (brajlowski, mówiący, z wyświetlaczem lub dużymi cyframi),
- c) termometr (brajlowski, mówiący lub o podwyższonym polu odczytu),
- d) pralka automatyczna z interfejsem dźwiękowym lub brajlowskim (dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności zamieszkałych samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu narządu wzroku), dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 600 zł (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy)
- e) mała lodówka z interfejsem dźwiękowym lub brajlowskim (dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności zamieszkałych samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu narządu wzroku), dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 600 zł. (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy)
- f) zakup kuchni mikrofalowej oraz zakup i montaż kuchni elektrycznej w przypadku wyposażenia lokalu w kuchnię węglową lub gazową w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej zamieszkującej samotnie ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z drugą osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 400 zł. (min. 5% wkładu własnego Wnioskodawcy)

3.3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem likwidacji barier technicznych ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń wraz z montażem lub innych czynności nie wymienione w pkt 6.

Rozdział VII

Usługi tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika

1. Zasady ustalania wysokości i rozliczania przyznanego dofinansowania:

- 1) O dofinansowanie ze środków Funduszu usługi tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne jeżeli ta usługa umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, z zastrzeżeniem że jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Warunkiem przyznania dofinansowania jest posiadanie przez wnioskodawcę w orzeczeniu o niepełnosprawności symbolu 03-L lub symbolu 03-L wraz z symbolem 04-O lub symboli równoważnych stosowanych we wcześniejszych orzeczeniach. W przypadku orzeczenia, w którym brak jest zapisu dotyczącego przyczyny niepełnosprawności, schorzenia te winny być potwierdzone zaświadczeniem lekarza specjalisty wystawionym na druku stanowiącym załącznik do wniosku.
- 2) Podstawą dofinansowania tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika ze środków Funduszu stanowi umowa zawarta przez Starostę z osobą niepełnosprawną lub w przypadku osoby małoletniej z jej przedstawicielem ustawowym.
- 3) Umowy na dofinansowanie tłumacza zawierane będą w okresie roku budżetowego, w którym uchwalono środki na powyższe dofinansowanie zgodnie z uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego a w szczególnie uzasadnionych przypadkach Centrum, może podjąć decyzję o przyznaniu dofinansowania z otrzymanej zaliczki ze środków PFRON w sprawie określenia zadań na które przeznacza się środki funduszu.
- 4) Dofinansowaniu nie podlega świadczenie usług przez tłumacza w organach administracji publicznej (przez organ administracji publicznej rozumie się ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w nich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej zespółonej i niezespółonej, organy jednostek samorządu terytorialnego) oraz w innych jednostkach, które na mocy przepisów są zobowiązane do zapewnienia dostępu do ww. usług lub otrzymują dotację/subwencję, z której mogą być finansowane ww. usługi.
- 5) Wysokość dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia, nie więcej jednak niż **100,00 zł**.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Wołominie
/-/ **Maciej Burakowski**